

Uzņēmējdarbības tendences Balvu novadā

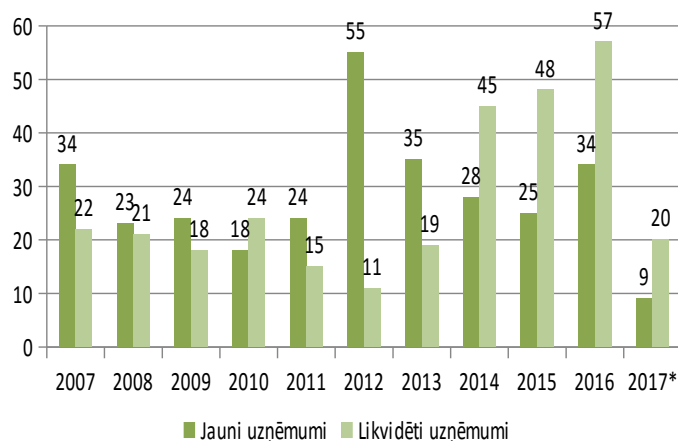
Veicot pētījumu par uzņēmējdarbības tendencēm Balvu novadā, Lursoft apkopojis datus par pēdējos gados reģistrētajiem un likvidētajiem uzņēmumiem novadā, reģionā reģistrēto uzņēmumu finanšu rādītājiem, darbinieku skaitu un piesaistītajām ārvalstu tiešajām investīcijām.

Pēdējo gadu tendences rāda, ka Latvijā jauni uzņēmumi tiek reģistrēti aizvien mazāk, savukārt būtiski pieaudzis likvidēto skaits. Aizvadītajā gadā Latvijā reģistrēti kopumā 11 206 jauni uzņēmumi, kas ir par 2 277 uzņēmumiem jeb 16,89% mazāk nekā gadu iepriekš. Līdz ar jaundibināto uzņēmumu kritumu audzis arī likvidēto skaits, kas 2016.gadā palielinājies par 21,47%. Tendence likvidēto uzņēmumu skaitam pārsniegt jaunreģistrēto uzņēmumu skaitu saglabājusies arī šogad.

Līdzīga tendence kopš 2014.gada vērojama arī Balvu novadā, kur likvidēti vairāk uzņēmumi nekā reģistrēti jauni. Tā, piemēram, 2014.gadā Balvu novadā likvidēti 45 uzņēmumi, kamēr reģistrēti tikai 28 jauni, 2015.gadā likvidēti 48, bet pērn – 57. Negatīvā dinamika, kā redzams, saglabājusies arī šogad, jo līdz maija vidum novadā reģistrēti 9 jauni uzņēmumi, kamēr likvidēti – 20.

Jānorāda, ka vispozitīvākā bilance bijusi 2012.gadā, kad novadā savu darbu uzsākuši 55 jauni uzņēmumi, kamēr šajā gadā likvidēti vien 11.

Uzņēmumu reģistrēšanas un likvidēšanas dinamika Balvu novadā

Kopš 2007.gada Balvu novadā reģistrēti 309 jauni uzņēmumi, bet likvidēti 300, kas nozīmē, ka faktiski šo gadu laikā kopējais uzņēmumu skaits novadā audzis vien par 9 komersantiem.

Kopumā Balvu novadā patlaban reģistrēts 831 uzņēmums, no kuriem 41,16% ir zemnieku saimniecības, bet 36,82% - sabiedrības ar ierobežotu atbildību.

Apkopojot datus par populārākajām uzņēmējdarbības nozarēm Balvu novadā, redzams, ka priekšplānā stabili izvirzījusies lauksaimniecība, aiz kuras seko populārākā biznesa nozare

Latvijā – mazumtirdzniecība. Novadā reģistrētie uzņēmumi vienlīdz bieži izvēlas savu darbību saistīt arī ar kravu pārvadājumiem pa autoceļiem, mežizstrādi un būvniecību.

Populārākās uzņēmējdarbības nozares Balvu novadā:

1. Jauktā lauksaimniecība;
2. Mazumtirdzniecība;
3. Kravu pārvadājumi pa autoceļiem;
4. Mežizstrāde;
5. Būvniecība.

Skatot, cik aktīvi uzņēmumi piesaistījuši ārvalstu investīcijas, redzams, ka no 831 patlaban Balvu novadā reģistrētā uzņēmuma ārvalstu tiešās investīcijas piesaistījuši 14. Lielākais no tiem – SIA BalviFlora. Kopējais uzkrāto ārvalstu investīciju apjoms šo 14 uzņēmumu pamatkapitālos patlaban veido 1,57 milj.EUR, no kuriem 1,47 milj.EUR ieguldījuši investori no Vācija.

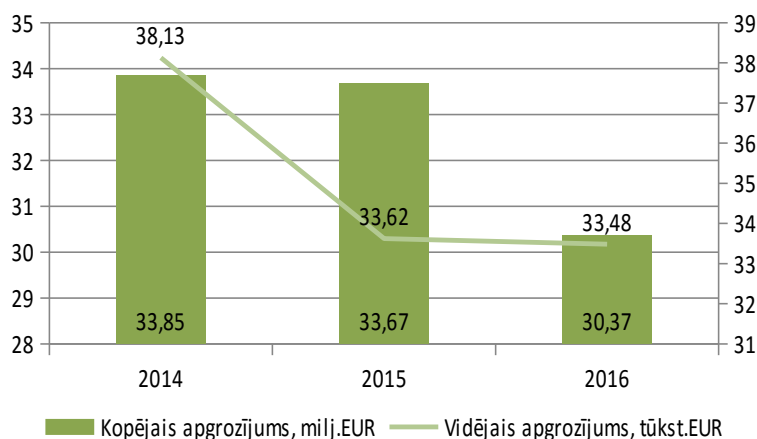
Apgrozījums – ar negatīvu tendenci

Lursoft aprēķini rāda, ka pēdējos gados Balvu novadā reģistrēto uzņēmumu apgrozījumam bijusi negatīva tendence. Lai gan nedaudz, taču samazinājies gan novada uzņēmumu kopējais, gan vidējais apgrozījums.

Ja vēl 2014.gadā novadā reģistrētie uzņēmumi apgrozījuši 33,85 milj.EUR jeb vidēji 38,13 tūkst.EUR katrs, tad jau nākamajā gadā kopējais apgrozījums samazinājies līdz 33,67 milj.EUR, bet vidējais – līdz 33,62 tūkst.EUR. Šāda negatīva tendence turpinājusies arī aizvadītajā gadā, kad, kā parāda Lursoft aprēķini, katrs novada uzņēmums apgrozījis vidēji 33,48 tūkst.EUR, bet kopējais apgrozījums bijis 30,37 milj.EUR. Tiesa, daļa novada uzņēmumu vēl nav iesnieguši savus gada pārskatus par 2016.gadu, tāpēc dati vēl nedaudz, taču var mainīties.

Jāpiebilst, ka no visiem Balvu novadā reģistrētajiem uzņēmumiem, kuri iesnieguši jaunāko gada pārskatu un kuru apgrozījums 2016.gadā bijis lielāks par 0 eiro, 53,39% uzņēmumiem apgrozījums gada laikā palielinājies.

Balvu novadā reģistrēto uzņēmumu apgrozījuma dinamika

Pagājušais gads sekmīgs bijis AS BALVU ENERĢIJA, kuras apgrozījums gada laikā pieaudzis par 12,13%, sasniedzot 1,43 milj.EUR.

Otro vietu starp Balvu novada uzņēmumiem ar lielāko apgrozījumu 2016.gadā ieņem SIA LIEPAS Z. Pērn transporta pakalpojumu sniedzējs un meža ceļu būvnieks apgrozījis 1,37 milj.EUR, kas ir par 2,62% mazāk nekā gadu iepriekš. Iesniegtajā gada pārskatā uzņēmums min, ka arī nākotnē tas paredzējis piedalīties valsts un pašvaldības izsludinātajos konkursos par ceļu būvniecību, remontiem un pakalpojumiem, jo tas ir svarīgs moments uzņēmuma darbībā, no kura atkarīgs uzņēmējdarbības rezultāts.

Pagājušais gads veiksmīgs bijis kokogļu ražotājam SIA BOVIS, kura apgrozījums gada laikā pieaudzis par 9,77%. Aizvadītajā gadā uzņēmums apgrozījis 1,30 milj.EUR.

Ar praktiski nemainīgu apgrozījumu 2016.gadā strādājusi SIA SENDA Dz. Pērn uzņēmuma apgrozījums sasniedzis 1,29 milj.EUR, no kuriem 1,01 milj.EUR veidojuši ieņēmumi no veikala – kafējnīcas mazumtirdzniecības, vēl 0,23 milj.EUR nesusi pansionāta iemītņieku ēdināšana.

TOP 5 lielāko uzņēmumu pēc apgrozījuma 2016.gadā sarakstu noslēdz SIA TAKO SD ar 1,27 milj.EUR. Salīdzinot ar 2015.gadu, pērn mežizstrādes jomā strādājošā uzņēmuma apgrozījums samazinājies par 11,48%. 62,24% no uzņēmuma apgrozījuma 2016.gadā devusi apaļkoka realizācija un kokmateriālu transporta pakalpojumi, bet 37,23% - servisa pakalpojumi un auto rezerves daļu tirdzniecība.

Balvu novada lielākie uzņēmumi pēc apgrozījuma 2016.gadā:

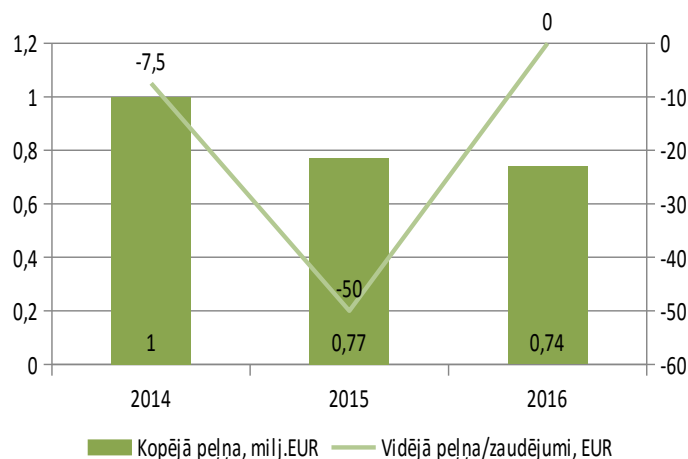
1. AS BALVU ENERĢIJA: 1,43 milj.EUR;
2. SIA LIEPAS Z: 1,37 milj.EUR;
3. SIA BOVIS: 1,30 milj.EUR;
4. SIA SENDA Dz: 1,29 milj.EUR;
5. SIA TAKO SD: 1,27 milj.EUR.

Vidējais peļņas rādītājs uzrāda labu tendenci

Pagājušais gads nesis pozitīvas izmaiņas Balvu novada uzņēmumu vidējā peļņā. Ja iepriekšējos gados novadā reģistrētie uzņēmumi strādājuši ar zaudējumiem, tad 2016.gads noslēgts ar neitrālu rezultātu – 0 EUR peļņu. Tas ļauj liecināt, ka, sekmīgi saimniekojot, jau šis gads varētu nest nelielu peļņu.

Tikmēr, lai gan vidējais rādītājs 2016.gadā bijis ar pozitīvu tendenci, kopējā peļņa, salīdzinot ar 2015.gadu, pagājušajā gadā nedaudz, taču samazinājusies. Tiesa, tas varētu būt izskaidrojams ar vēl neiesniegtiem gada pārskatiem. Lursoft aprēķini parāda, ka no visiem Balvu novada uzņēmumiem, kuri jau iesnieguši savus gada pārskatus, 51,66% aizvadītajā gadā strādājuši ar peļņu, kas lielāka nekā 2015.gadā, vai arī ar zaudējumiem, kuri, salīdzinot ar gadu iepriekš, samazinājušies. Jānorāda, ka ar peļņu pērn strādājuši 46,49% novada uzņēmumu.

Balvu novadā reģistrēto uzņēmumu peļņas/zaudējumu dinamika

Novada lielākais pelnītājs 2016.gadā bijis autotransporta glabāšanas un transporta evakuācijas, transportēšanas pakalpojumu sniedzējs SIA A.K.7, kas gadu noslēdzis ar 132,54 tūkst.EUR peļņu. Pagājušajā gadā uzņēmums veiksmīgi piedalījies rīkotajos iepirkumos, kā rezultātā noslēgti sadarbības līgumi, kas SIA A.K.7 ļauj savu darbību plānot uz turpmākajiem trīs gadiem.

Peļņa par 19,28% gada laikā pieaugusi kūdras ieguves uzņēmumam SIA BalviFlora, kas 2016.gadu noslēdzis ar 110,37 tūkst.EUR peļņu, savukārt SIA BOVIS peļņa samazinājusies par 22,93%, sarūkot līdz 85,04 tūkst.EUR.

Neskatoties uz peļņas kritumu par 15,49%, novada lielāko pelnītāju sarakstā 2016.gadā iekļuvus arī kravu pārvadātājs SIA VITAR 7. Pagājušajā gadā uzņēmums nopelnījis 79,26 tūkst.EUR. Kā uzņēmējs norādījis savā iesniegtajā gada pārskatā, starp tā galvenajiem klientiem 2016.gadā bijis SIA KREISS un SIA RUBATE.

Lielāko pelnītāju sarakstu noslēdz Anitai un Mārtiņam Rukmaņiem piederošais SIA PMR, kura peļņa pēc nodokļiem 2016.gadā bijusi 49,68 tūkst.EUR.

Balvu novada lielākie uzņēmumi pēc peļņas 2016.gadā:

1. SIA A.K.7: 132,54 tūkst.EUR;
2. SIA BalviFlora: 110,37 tūkst.EUR;
3. SIA BOVIS: 85,04 tūkst.EUR;
4. SIA VITAR 7: 79,26 tūkst.EUR;
5. SIA PMR: 49,68 tūkst.EUR.

Balvu novada uzņēmumos augstāks vidējais darbinieku skaits nekā valstī vidēji

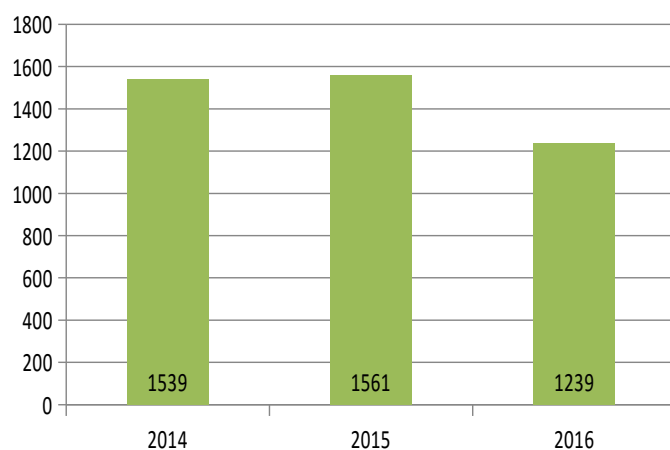
Fakts, ka vēl aizvien turpinās gada pārskatu iesniegšanas periods, atstājis negatīvu ietekmi uz kopējo strādājošo skaitu. Pēc pašreizējiem datiem, 2016.gadā visi novadā reģistrētie uzņēmumi ar darba vietām nodrošinājuši 1239 strādājošos, kas ir par 20,63% mazāk nekā gadu iepriekš. Taču, ņemot vērā līdzšinējās tendences, kuras rāda, ka kopējais darbinieku

skaitis palielinās, visticamāk, šāda tendence saglabāsies arī 2016.gadā, jo līdz šim gada pārskatu vēl nav iesniegusi, piemēram, SIA Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība, kurā 2015.gadā bijuši nodarbināti 270 darbinieki.

Kā pozitīva tendence jāmin vidējais strādājošo skaits Balvu novada uzņēmumos, jo, kā rāda Lursoft aprēķini, vidēji katrā novada uzņēmumā tiek nodarbināti 3 darbinieki, kamēr vidējais rādītājs valstī ir 2 strādājošie.

No visiem uzņēmumiem, kuri jau iesnieguši pārskatus par 2016.gadu, 21,40% uzņēmumu, salīdzinot ar 2015.gadu, nodarbināto skaits gada laikā ir palielinājies, savukārt 53,14% - saglabājies nemainīgs.

Kopējais strādājošo skaits Balvu novadā reģistrētajos uzņēmumos

Pēc pašreizējiem datiem lielākais strādājošo skaits pērn bijis SIA SENDA Dz, kas nodarbinājusi 54 darbiniekus. Salīdzinot ar 2015.gadu, tas ir par 1 strādājošo mazāk. Tiesa, pēc tam, kad savu jaunāko gada pārskatu iesniegs arī SIA Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība, SIA SENDA Dz visticamāk pēc darbinieku skaita ierindosies otrajā vietā.

Starp novada lielākajiem uzņēmumiem pēc darbinieku skaita 2016.gadā ierindojusies arī AS BALVU ENERĢIJA ar 49 strādājošajiem, savukārt patlaban trešo vietu ieņem 2012.gadā dibinātā SIA Balvu maizīte. Aizvadītajā gadā uzņēmums piedzīvojis ievērojamu izaugsmi, tajā strādājošo skaits audzis no 3 darbiniekiem līdz 39. Tāpat ievērojamu pieaugumu uzrādījis arī uzņēmuma apgrozījums, kas palielinājies no 39,70 tūkst.EUR līdz 616,49 tūkst.EUR, tiesa, zaudējumi pēc nodokļu nomaksas bijuši 72,60 tūkst.EUR.

Neskatoties uz darbinieku skaita kritumu par 6 strādājošajiem, topa 4. vietā ierindojusies SIA BalviFlora, kas ar darba vietām 2016.gadā nodrošinājusi 37 darbiniekus, savukārt nemainīgs darbinieku skaits pagājušajā gadā bijis četrām pašvaldībām, tostarp arī Balvu novada pašvaldībai, piederušajai SIA BALVU AUTOTRANSPORTS, kurā aizvadītajā gadā strādājuši 36 darbinieki.

Balvu novada lielākie darba devēji pēc vidējā darbinieku skaita 2016.gadā:

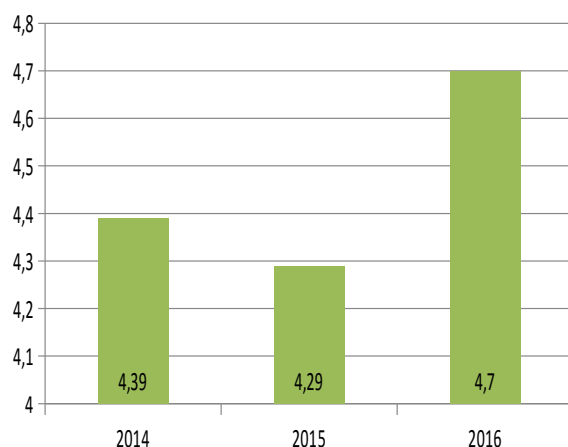
1. SIA SENDA Dz: 54 darbinieki;

2. AS BALVU ENERĢIJA: 49 darbinieki;
3. SIA Balvu maizīte: 39 darbinieki;
4. SIA BalviFlora: 37 darbinieki;
5. SIA BALVU AUTOTRANSPORTS: 36 darbinieki.

Ievērojami auguši uzņēmēju samaksātie nodokļi

Pagājušais gads bijis zīmīgs ar to, ka strauji pieaugusi Balvu novadā reģistrēto uzņēmumu samaksāto nodokļu kopsumma. Ja vēl 2015.gadā, salīdzinot ar gadu iepriekš, valsts budžetā samaksāto nodokļu kopsumma samazinājās par 2,28%, tad pērn reģistrēts 9,56% pieaugums. Valsts ieņēmumu dienesta publicētā informācija rāda, ka 2016.gadā novada uzņēmumi nodokļos valsts budžetā samaksājuši kopumā 4,7 miljardus eiro.

Balvu novada uzņēmumu kopējie nodokļu maksājumi valsts budžetā, milj.EUR

Lielākā nodokļu maksātāja novadā aizvadītajā gadā bijusi SIA Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība. Valsts ieņēmumu dienesta sniegtā informācija rāda, ka pērn slimnīca valsts budžetā pārskaitījusi 1,19 milj.EUR. Gada laikā slimnīcas samaksāto nodokļu apjoms pieaudzis par 18,99%.

VĒL lielāks nodokļu apjoma pieaugums 2016.gadā bijis AS BALVU ENERĢIJA, kas budžetā samaksājusi par 37,49% vairāk nekā gadu iepriekš jeb 0,38 milj.EUR. Kūdras ieguves uzņēmums SIA BalviFlora valsts budžetu aizvadītajā gadā palielinājis par 0,29 milj.EUR, kas ir par 1,29% vairāk nekā gadu iepriekš, savukārt SIA AMETRS budžetā samaksājis 0,19 milj.EUR. Pirms desmit gadiem dibinātā mērniecības pakalpojumu sniedzēja samaksāto nodokļu apjoms gada laikā palielinājies par 34,21%.

SIA SENDA Dz ir vienīgais no lielāko nodokļu maksātāju TOP 5 sarakstā iekļuvušajiem uzņēmumiem, kas 2016.gadā valsts budžetā nodokļos samaksājis par 6,74% mazāk nekā 2015.gadā. Pērn, balstoties uz Valsts ieņēmumu dienesta publicēto informāciju, SIA SENDA Dz nodokļos valsts kasē samaksājusi 0,16 milj.EUR.

Balvu novada lielākie nodokļu maksātāji pēc 2016.gadā samaksātās kopējās nodokļu summas valsts budžetā:

1. SIA Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība: 1,19 milj.EUR;
2. AS BALVU ENERĢIJA: 0,38 milj.EUR;
3. SIA BalviFlora: 0,29 milj.EUR;
4. SIA AMETRS: 0,19 milj.EUR;
5. SIA SENDA Dz: 0,16 milj.EUR.

*Dati par Balvu novada uzņēmumiem aprēķināti uz 16.05.2017.

**Vidējie rādītāji aprēķināti, izmantojot vidējo mediānu.

*** Informācijas avots datiem par uzņēmumu samaksātajiem nodokļiem – Valsts ieņēmumu dienests.